OLÜMPISM JA OLÜMPIALIIKUMINE

Nüüdisaegse olümpismi põhimõtted visandas prantsuse haritlane **Pierre de Coubertin**

Ausa mängu põhimõtted kuulutavad olümpialiikumise juurde. Eesti Olümpiaakadeemia väärtustab neid põhimõtteid, andes välja ausa mängu auhinda noortele

Olümpialiikumise eesmärgiks on kasvatada spordi kaudu uus, ausa mängu ideaalidest kannud põlvkond

Olümpiarõngad sümboliseerivad viie maailmajao liitu ning kogu maailma sportlaste kohtumist olümpiamängudel ausas ja sõbralikus võistluses

Olümpialipu heiskamine on mängude avatseremoonia üks kulminatsioonihetki

Eesti delegatsioon 2000. aasta **Sydney olümpiamängude avatseremoonial**

Olümpiatuli süüdatakse päikesekiirte abil antiikmängude toimumispaigas Olümpias

Olümpiatule süütamine on iga sportlase unistus

Olümpiatõotuse andmine on sümboolne tagatis, mis peab üleval hoidma olümpiamängude sportlikku vaimu. Sportlasvanne sisaldab lubadust ausalt võistelda, kohtunike vanne aga lubadust ausalt kohtunikukohust täita.

Rahvusvaheline Olümpiaakadeemia keskus Olümpias (Kreeka)

Rahvusvaheline Olümpiakomitee peakorter asub Lausanne'is (Šveits). Samas linnas tegutseb ka **olümpiamuuseum**

Olümpiamängud on suurimaid kultuuri- ja spordisündmusi tänapäeva maailmas. Kuid olümpiamängud ei ole mitte sündmus iseeneses, vaid kõigest üks osake protsessist nimega olümpialiikumine.

Olümpialiikumine. Olümpialiikumine ühendab inimesi, kes usuvad, et maailm suudab endiselt elada rahus, sõpruses ja üksteisest lugupidamise vaimus. Lisaks soovib olümpialiikumine need põhimõtted ka järeltulevatele põlvedele edasi anda. Olümpialiikumist juhib Rahvusvaheline Olümpiakomitee (ROK) ja kõik selle põhitõed on koondatud erilisse reeglite ja selgituste kogumikku, mida nimetatakse olümpiahartaks.

Olümpism. Olümpialiikumise aluspõhimõtteid nimetatakse olümpismiks. Nende põhimõtete kohaselt tuleb inimeste kehalist ja vaimset haritust võrdselt väärtustada ning sporti vaadelda kultuuri ja kasvatuse osana. Nagu on öelnud kirjanik Jüri Tuulik: „Olümpism on usk sellesse, et ilus ja õilis on üle inetust ja alatust, et aus mäng on üle pettusest ja salakavalusest, et inimese vaimne ja kehaline täius on see harmoonia, mis väärib ülimat lugupidamist." Nüüdisaegse olümpismi põhimõtted visandas prantsuse haritlane Pierre de Coubertin.

Olümpiamängud. Olümpialiikumise kõrgpunktiks on iga nelja aasta järel toimuv ja kogu maailma ühendav suur spordipidu – olümpiamängud. Olümpiamängud koosnevad olümpiaadi mängudest (ehk suveolümpiamängudest) ja taliolümpiamängudest. Mõiste „olümpiaad" tähistab nelja-aastast perioodi, mis algab ühtede olümpiaadi mängude (suvemängude) avamisega ja lõpeb järgmiste olümpiaadi mängude avamisega. Talimängud toimuvad kaheaastase intervalliga suvemängude vahel. Esimesed nüüdisaegsed olümpiamängud toimusid Ateenas 1896. aastal.

Olümpiasümbol. Olümpiamängude erilisust rõhutavad ajaloolised olümpia-traditsioonid ja –sümboolika. Olümpiasümbol koosneb viiest omavahel põimunud rõngast (olümpiarõngast). Rõngaste värvid on: ülal (vasakult) sinine, must ja punane ning all (vasakult) kollane ja roheline. See sümboliseerib viie maailmajao liitu ning kogu maailma sportlaste kohtumist olümpiamängudel ausas ja sõbralikus võistluses. Olümpiasümboli mõtte esitas Pierre de Coubertin 1913. aastal: kuuest värvusest (kaasa arvatud olümpialipu valge põhi) kuulub vähemalt üks kõigi maade rahvus-(riigi-)lipu värvuste hulka.

Olümpiadeviis. Olümpiadeviisiks on ladinakeelne "Citius, altius, fortius" (eesti keeles "Kiiremini, kõrgemale, tugevamini"). Sellega kutsub ROK kõiki olümpialiikumises osalejaid tegutsema kooskõlas olümpiavaimuga.

Olümpiamängude ava- ja lõputseremoonia. Olümpiamängude ava- ja lõputseremooniad peetakse kindlate protseduurireeglite alusel. Lisaks olümpialipu heiskamisele, olümpiatule süütamisele ning olümpiatõotuse andmisele kuulub avatseremoonia oluliste osade hulka ka sportlasdelegatsioonide sissemarss.

Olümpiatuli süüdatakse reeglina mõni aeg enne mängude algust. Tule süütamine leiab päikesekiirte abil aset antiikmängude toimumispaigas Olümpias. Olümpiast liigub tuli erilise teatejooksuga tõrvikutest kantuna olümpialinna, kus põleb kogu mängude aja.

Olümpiatõotus on sümboolne tagatis, mis peab üleval hoidma olümpiamängude sportlikku vaimu. Sportlasvanne sisaldab lubadust ausalt võistelda, kohtunike vanne aga lubadust ausalt kohtunikukohust täita.

Rahvusvaheline Olümpiaakadeemia. Olümpismi ja olümpialiikumise akadeemilise käsitlemise, uurimise ja propageerimise edendamisega tegeleb Rahvusvaheline Olümpiaakadeemia, keskusega Olümpias. Otsuse Rahvusvahelise Olümpiaakadeemia loomiseks langetas ROK 1949. aastal, selle tegelik asutamine toimus aga 1961. aastal.

EESTI OLÜMPIAAKADEEMIA

EESTI SPORDIMUUSEUM

OLÜMPIA JA MÄNGUD: PIDU MEIS ENESTES